

Cuốn Chiếu Việt
Nam

KHI ĐÔNG MINH THAO CHẠY

Phần 1 - Chương 2

Kissinger, ông là ai?

New York là thành phố "không bao giờ ngủ". Tiếng ồn ào cao cấp của thành phố, xe cộ ồn ào, nhòm nháy nhòm nháy. Mọi khi phải đi bằng qua phố, nhòm nháy không đèn báo hiệu là cảm giác rất khó khăn. Nhưng vì lý do gì đó phải đi có ai đi qua để cùng theo thì lại càng mất thời gian. Uyển mà cậu bé Heinz luôn luôn làm nhòm nháy. Mọi lần lên mà đã rất cảm thấy. Mọi khi phải qua phố, cậu luôn luôn xem có đám trẻ nào đi qua thì mình theo sau.

Cậu bé đi cùng làng Bavaria.

Đầu Thế chiến hai nhiều người gốc Do Thái tìm đến Hoa Kỳ, trong đó có gia đình cậu Henry Kissinger. Tên thật của cậu là Heinz Alfred Kissinger. Heinz đi ra Henry khi sang Mỹ. Sinh trưởng ở làng Bavaria, thuộc vùng Furth ngày 27 tháng Năm, 1923. Lên bảy, làng cậu đã bị đám thanh niên theo Hitler quấy nhiễu. Heinz và các bạn trẻ Do Thái bị trẻ con trong làng đánh đập tàn bạo xuyên (1). Cậu sợ đến nỗi là dù đã trốn tránh nhưng vẫn phải trốn nhưng vẫn luôn luôn nhút nhát, lúc nào cũng giữ thủ.

Gia đình cậu được di cư sang Mỹ vào tháng Tám, 1933.

Thoát chết, vì chỉ ba tháng sau đó, trong một đêm gọi là "Đêm pha lê" (Crystal Night), đoàn "Thanh niên Hitler" cùng quân đội đã ào ạt tấn công một cách man rợ vào cộng đồng Do Thái khắp nước Đức. Trong số 3.000 dân Do Thái ở vùng Furth, chỉ còn đếm được có 70 người lúc chiến tranh kết thúc năm 1945.(2)

Tại Mỹ, gia đình cậu Henry chuyển đến New York, sinh hoạt bình thường như những gia đình di cư khác. Ngay từ lúc còn học trung học, Henry đã tỏ ra là một học sinh xuất sắc.

Tiến sĩ Kissinger

Trng thành, Kissinger đi quân dch và nhp tr i hu n luy n ti u bang North Carolina vào tháng Hai, năm 1943. T i tháng Sáu cùng năm ông đ c nh p tch, tr thành công dân Hoa k . Sau khi gi i ngũ, Kissinger đ c nh n vào đ i h c Harvard. Và đ ti n sĩ v i đ i m u hng. V a h c gi i, Kissinger l i đ c m t giáo s n i ti ng là William Elliott đ đ u. Ông Elliott cho Kissinger đ m nhi m ch ng trnh "H i th o chuyên đ qu c t Harvard" (Harvard International Seminar). Ch ng trnh này đ c t ch c vào m i mùa hè đ các chính khách, h c gi t các n c t i trao đ i v các v n đ quan trng. Đây là c h i quý giá cho Kissinger g p nhi u y u nhân t kh p n i. Và ông b t đ u đ c bi t đ n t lúc đó (3).

Năm 1957, ông cho xu t b n cu n sách "Vũ khí nguyên t và chính sách ngo i giao" (Nuclear Weapons and Foreign Policy), m t cu n sách đ c li t vào hàng bán ch y nh t năm đó. Cu n này ph n nh t t ng c a ông v s xung đ t liên t c trên th gi i gi a phe b o th và phe cách m ng. Nh ng làm sao tránh đ c m t cu c chi n tranh nguyên t toàn di n gi a Hoa k và Nga Xô? Ông đ ngh m t chính sách "chi n tranh nguyên t gi i h n" đ theo đ u i m t m c đích cũng gi i h n. Đ c cu n sách này, Nixon và đ đ c a ông đã r t khâm ph c (4).

C h i ti n thân

Trong cu c b u c T ng th ng năm 1968, ai là ng i đã cho phía Nixon bi t h t nh ng bí m t v k ho ch c a T ng th ng Johnson t i Hoà đàm Paris? Ng i đó chính là Kissinger (5). Ông có nhi u m i liên l c v i nh ng chuyên gia v ngo i giao trong Chính ph Johnson vì chính ông đã làm t v n bán th i gian cho h v v n đ Vi t nam. Bi t v y nên ông Richard Allen, trong ban tham m u v ngo i giao c a ng c viên Nixon, đã liên l c v i Kissinger đ dò xét xem phía Dân ch đang m u tính nh ng chuy n gì v k ho ch hoà bình. Kissinger li n xác đ nh v i Allen là mình có nhi u b n bè và đ ng li u hi n đang làm vi c ngay t i Hoà đàm Paris (b t đ u t tháng Năm, 1968). "Tôi có cách liên l c v i h ", Kissinger qu quy t. Và ông đã làm nh v y.

Phía Nixon đ c ông khuy n ngh là ph i đ phòng vì: "Johnson đang chu n b ng ng đ i bom, và s tung con bài b t ng ra tr c ngày b u c ". Trong t p h i ký, chính Nixon cũng xác nh n vi c này và ti t l m t văn th c a ph tá Haldeman thu t l i báo cáo c a Kissinger g i ông Mitchell (ng i đ i u h p ban tham m u c a Nixon r i T ng tr ng T Pháp) nói tr c m u l c c a Johnson: "Ngu n tin c a chúng tôi cho vi c ch ng đ i ng ng ném bom là không th c t , nh ng khuy n ta ph i đ tâm t i s ki n là vi c đó có th x y ra - nghĩa là ta nên tiên li u tr c vi c đó - và nh t đ nh là ta ph i chu n b cho cái lúc mà vi c đó x y ra. Ngu n tin c a chúng tôi vô cùng quan ng i v nh ng n c c s p t i c a Johnson, và tiên đoán r ng Johnson s có m t hành đ ng nào đó tr c ngày b u c " (6).

Bà Anna Chennault k l i là vào th i đ i m đó, bà đã không bi t rõ "ngu n tin c a chúng tôi" là ai. Mãi v sau này, ông Mitchell m i ti t l cho bà tông tích c a "ngu n tin": đó là Henry Kissinger. Kho ng 12 gi tr c khi Johnson ng ng ném bom, Kissinger đã g i cho Allen đ thông báo m t tin s t đ o: t i Paris, hai ông Harriman và Vance, lãnh đ o phái đoàn Hoa k t i hoà đàm, đã m r u xâm banh ăn m ng r i! M i v n đ liên h đã đ i u đình xong, và vi c ng ng ném bom s đ c tuyên b s m (7).

V hành đ ng này c a Kissinger, ký gi Seymour Hersh (ng i n i ti ng v ti t l v M Lai) bình lu n: khi đ m nh ng thông tin t Paris cho phía Nixon, không nh ng Kissinger đã l m đ ng tình đ ng li u nh ng còn ph n b i nh ng ng i mà ông đã t ng c ng tác v nh ng c g ng đ m phán bí m t" (8).

Sau khi đ ng quang, T ng th ng Nixon đã l a ch n ông vào ch c C v n an ninh Qu c gia. Nixon vi t th ng ra trong h i ký c a ông r ng "Trong nh ng ngày cu i cùng c a cu c b u c , khi Kissinger cung ng cho chúng tôi nh ng tin t c v vi c ng ng ném bom, tôi đã th y đ c rõ

h n n a, v  s  hi u bi t s u r ng v  nh h ng c a  ng ta... t i c  m t tr c gi c m nh v  Henry Kissinger"(9).

Trong c ng v  C  v n c a T ng th ng, Kissinger ch ng m y l c   m   c trên quy n h nh v  ngo i giao, qua m t c  Ngo i tr ng William Rogers. V  sau c ng, ngày 22 th ng T m 1973, T ng th ng Nixon c n ch n  ng l m Ngo i tr ng thay  ng Rogers (t  ch c ngày 16 th ng T m). V  Kissinger   tr  thành ng i di c   u ti n l n t i ch c v  này. Quan trọng h n n a,  ng c ng l  Ngo i tr ng  u ti n ki m c  ch c C  v n T ng th ng v  An ninh. Sau khi Nixon t  ch c,  ng Ford l n k  v  (ngày ch n th ng T m 1974),  i c ng tiếp t c b  nhi m Kissinger ki m lu n hai ch c nh  cũ. T i th ng 11, 1975 (b y th ng sau khi Miền Nam s p  )  ng Ford m i r t  i ch c C  v n. Nh  Kissinger   thu t sau n y l :  ng   k ch liệt ph n  i vi c  y v i l m cho ng i ta nghi ngờ v   a v  c a  ng. "V  trong m y tu n, t i c n c  y  nh t  ch c n a" (10).

Trong t m n m tr i v   i hai th i T ng th ng,  ng Kissinger   m   to n quy n v  ngo i giao Hoa k . Ch c ch n   ch s  s  ph i ghi nh n r ng trong m t thời gian l  s u n m ba th ng (  20 th ng Gi ng 1969 t i 30-4-1975), t c l  g n m t ph n ba thời gian t n t i c a Việt nam c ng ho , Kissinger    ng vai trò then ch t trong c  vi c M  th o g  v  vi c M  b  ch y ra kh i Miền Nam.

Chuy n gia t  v n: t  D n ch  sang C ng ho 

T  v n cho Đ ng D n ch .  u th p niên 1960, Kissinger theo  ng D n ch  v    c l m t  v n b n thời gian cho b  Ngo i giao v  v n    u ch u th i T ng th ng Kennedy. T i th i T ng th ng Johnson,  ng c n t  v n th m c  v  v n   Việt nam,   c bi t l  trong m t c ng t c   c g n hi u l  "Pennsylvania". Trong khi tham   nhi u h i ngh  qu c t  t i Paris, Kissinger c  g p m t nh  vi tr ng h c ng i Ph p t n Herbert Marcovich. Marcovich cho biết  ng c  ng i b n, m t k  s  t n Raymond Aubrac, l  ch  quen biết v i  ng H  Ch  Minh. R t b n nh y, Kissinger v  Washington thuy t phục c c c p tr n c a  ng d ng Aubrac l m  ng d y v i H  N i    i  u  nh. Chính ph  Johnson  ng y v  ngày 21 th ng B y 1967, hai ng i Ph p c ng v i Kissinger bay ra H  N i g p Th  t ng Ph m V n Đ ng (11). V    l  "Pennsylvania", nguồn gốc của ho   m. Th ng N m 1968, Cyrus Vance,  i di n Hoa k  v  H  V n L u,  i di n H  N i  n h p t i Paris   th o lu n v  chi tiết nh ng cuộc ho   m v  chiến tranh Việt nam.

T  v n cho Đ ng C ng ho . Kho ng n m 1964, Kissinger  i sang Đ ng C ng ho . Tr  c h t l  t  v n cho Nelson Rockefeller,  i th  c a Richard Nixon. Nh  tri u ph  Rockefeller, th ng   c ti u bang New York,   tuy n  ng l m t  v n v  ngo i giao khi ra c nh tranh với Nixon trong ch c c ng c  vi n T ng th ng c a Đ ng C ng ho . Th i  , Kissinger r t kh nh mi t Nixon, cho  ng n y l  ng i "n ng c n, tham quy n, ch ng c ng qu  kh ch v  c  th   a M  t i  ng   nguy n t  v i Nga X  v  Trung C ng".  ng c n n i v i phe ch ng Nixon tr  c ngày h p Đ ng "Con ng i Nixon   kh ng thích hợp   l m T ng th ng".   thuy t phục,  ng th m: "Trong ng n  y nh ng ng i ra tranh c , Richard Nixon l  con ng i nguy hiểm nh t n u tr  thành T ng th ng". Th  nh ng, t i Đ i h i  ng C ng ho , ngày 8-8-1968,  ng Nixon   c Đ ng l a ch n.

Khi th y Rockefeller th t b i ngay  n b  phi u ưu v i s  phi u 277 s  v i 692 cho Nixon, Kissinger v  c ng bu n b . Ng i ta k   i r ng  ng   kh c.  ng c n n i: "C i  ng   h ,  ng ta kh ng c  quy n   cai tr "(12).

Nh y sang t  v n cho Richard Nixon. Khánh mi t Nixon nh  v y, m  khi  ng n y vừa   c  ng C ng ho  tuy n ch n, Kissinger xoay chiều ngay. D  bi t r ng Kissinger coi th ng c p tr n c a m nh, b n tham mưu của Nixon c ng nh n ra t i n ng c a  ng ta. Chính  ng Nixon c ng

biết và thái độ thù địch của Kissinger, nhưng ông cho rằng đó chỉ là chuyện chính trị trước mắt (13). Phía Cộng hòa liên danh Kissinger cũng tác động làm việc cho đệng trong kế hoạch này. Kissinger vui vẻ quá sức. Nhưng ta cho đây là "cười hời hợt nghĩa" để nh cao nhất của nó (14). Lúc đó, Nixon đang có mặt nhà tư tưởng, nhà quân sự như McGeorge Bundy, Arthur Schlesinger của Kennedy hay Walter Rostow của Johnson. Là một luật sư, tuy có hiểu kinh nghiệm thực tế về chính sách vì đã làm Phó Tổng thống của Eisenhower, nhưng ông Nixon thì hiểu cách diễn đạt luật lệ và ngoại giao và nhưng quan niệm về các quy mô của chính trị toàn cầu.

Về điểm này, chúng tôi cũng có nhận thức đơn giản nào, khi nghe ông Nixon tranh luận với ông Kennedy vào lúc buổi tối Tổng thống hai tháng 11, năm 1960. Nhưng trong gian phòng giờ dành cho sinh viên tại Đại học Virginia, tôi đơn giản xem cuộc tranh luận để hiểu hai người viên chức của Mỹ trên truyền hình, tuy là TV đen trắng và nh xấu. Chắc là ông Kennedy có những câu nói đẹp đẽ của Harvard luyện cho trước cuộc tranh cãi, nên ăn nói luật lệ và bình luận về ngoại giao một lý thuyết cao. Còn ông Nixon thì mặt chữ chập chập, chập chập nhưng cho thành tích ngoại giao đẹp đẽ của Eisenhower. Sau cùng Nixon đã thắng cả năm đó.

Tư vấn cho hai Đệng một lúc

Trong kế hoạch năm 1968, khi Henry Kissinger nắm quyền làm việc với phía Cộng hòa qua Richard Allen, ông là tiếp xúc cũng tác động phía Dân chủ qua Zbigniew Brzezinski, nhưng để hiểu về ngoại giao cho Humphrey. Tác giả Seymour Hersh trong cuốn The Price of power có diễn chứng là Ted van Dyke, viên phóng tá thân của Humphrey có xác nhận chính ông đã là người tiếp nhận báo cáo Kissinger viết cho Humphrey và trích Nixon và xin tình nguyện làm việc với Chính phủ Humphrey. Trong một cuộc diễn đàm với Brzezinski, Kissinger cho biết là ông có thể đưa cho xem các hồ sơ riêng của Rockefeller về Nixon. Theo như Kissinger, đó là những "hồ sơ nh bẩn" (shitfiles) của Nixon (15).

Và ông cũng đi hàng hai nh vậy cho hiểu giờ tháng Chín khi những cuộc thăm dò dân ý cho biết Nixon đã xa Humphrey, lúc đó ông mặt rõ thái độ, nghiêng hẳn về Nixon. Khi Brzezinski gọi diễn thoại tại văn phòng Kissinger để xin hồ sơ này, cô thư ký trả lời: "Nh ông đã biết, tôi nghĩ Kissinger bây giờ đang làm việc cho ông Nixon rồi". Và từ đó phía Humphrey không nghe thấy gì về "shitfiles" của Nixon nữa (16).

Vào đầu thập niên 1990, khi tôi có dịp quen biết với Richard Allen (trước đó là Cố vấn an ninh cho Tổng thống Reagan), trong cuốn về là thành viên của Hội đồng quản trị Trung tâm nghiên cứu Á Châu (Asian Studies Center tại Heritage Foundation) do Allen làm Giám đốc, tôi tò mò hỏi xem ông nghĩ sao về việc đã gọi thiêu Kissinger cho Nixon, Allen nhún vai, lắc đầu, nh hiểu biết đã giúp cho tham vọng của ông này.

Lên chức Cố vấn Tổng thống

Ngày 27 tháng 11, 1968, sau khi Nixon thắng cử, ông John Mitchell mời Kissinger tại căn phòng của Nixon để hiểu 39 khách sạn Pierre, New York để gặp Tổng thống tân cử. Nơi đây Nixon mời Kissinger làm Phó tá an ninh quốc gia. Vui vẻ quá sức nhưng ông vẫn tỏ vẻ nghiêm nghị, nói là cần có thời gian để suy nghĩ.

"Đúng rồi, một tuấn", Nixon trả lời Kissinger về hiểu ý kiến Rockefeller. Ông này dường ý để hiểu về mình. Ngày 20 tháng Giêng 1969, Nixon đăng quang, đưa vào Bạch Ốc. Kissinger đưa vào theo (17).

***

Tổng thống Nixon là người mở thành công và lãnh vực ngoại giao nên mở trung chính sách ngoại giao của Hoa Kỳ vào toà Bạch Ốc, chứ không giao cho Ngoại trưởng như Tổng thống Eisenhower đã giao cho ông John Foster Dulles. Và nh vậy cũng rất khôn ngoan. Quyển sách

và danh vửng cửa mửt Tửng thửng Mử thửc ra chử đửc biửu lử trong lửnh vửc đửi ngoửi. Truman thử bom nguyễn tử Hiroshima, Kennedy cho chiửn hửm trửc chử Cuba ếp Krutschev gử hoử tỉn vử. Và ngày nay, ông Bush Cha thử bom Baghdad, bửt Iraq rút khử Kuwait; ông Bush Con, đánh đửi Taliban và Al Qaeda khử Kabul. Rử chiửm Iraq, lử bửt đửc Saddam Hussein trửn trong hửm. Ngay chính bửn thân Nixon, khi làm Phó cho Tửng thửng Eisenhower cũng đử chử nửi tỉng vử vử "Kitchen Debate", đửp chát vửi Krutschev ử trong mửt khu trửng bày đử gia đửng nhử bửp tử hửi chử quửc tử Moscow.

Bửy giử lên dửi, Nixon phửi sảng chửi. Cửng chử trong lửnh vửc ngoửi giao thửi. Vì trong thửi hiửn đửi, có Tửng thửng Mử nào nửi tỉng vử vửn đử nửi trử đửu? Nửn kinh tử Mử nhử cái máy tử đửng, khửng lử, chử làm sao đửng bử lửm phát (đửi 4%), giử thửt nghiửp cho thửp (khoửng 5%) là tửt rửi, đửu có làm phép lử đửc. Xử hửi thì đử có nửn nửp; lử tửt phấp thì đử thành khuờn, chửc nhử đanh đứng cửt. Khỏ mà làm đửc gì nửi bửt trong đửa hửt chính sỏch đửi nửi. Ngửc lửi chử thửy nhửc đửu: tăng thuử cũng bử chửi, giửm thuử cũng bử la. Tửng thửng Johnson đử hái đửc nhiửu thành quử trong nửc, đửc biửt là đử đử ý tửi vửn đử xoỏ đửi giửm nghửu, công bình xã hửi, nhửng lửi thửt bửi vử mửt ngoửi giao là chiửn tranh Viửt nam, nửn rử cũng chửng đử đửn đửu. Hiửn giử (2005) Tửng thửng George Bush vử a thửng nhiửm kử hai, ông đử tử u tiên cho chính sỏch đửi nửi là sử đửi lửi hử thửng "an ninh xã hửi" (social security system), nhửng rử cũng sử gửp nhiửu chửng đửi, và dù đử sử Quửc hửi là Cửng hoỏ, ông cũng sử phửi đử đửn thoử hiửp nửu muửn thành công. Và sau cũng thì kửt quử vử chiửn tranh Iraq cũng vửn là yử tử quan trửng xác đửnh đửa vử cửa ông trong lử chử sử.

Cửng cử cửa quyửn hửnh

Hiửu rử nhu cửu cửa Nixon cửn có thành quử ngoửi giao, Kissinger lửi có trong tay mửt cử hửi bửng vửng: đử là quyửn đửu khiửn toỏn bử nhửn viẻn làm viửc cho "Hửi đửng an ninh quửc gia" (National Security Council - NSC). Ông liửn đửa ra mửt đử nghử đử Nixon cho phép ông sử đửi nó lửi theo ý ông (18). NSC đửc thành lửp tử 1947 đử giửp Tửng thửng đửu hửp các vửn đử liên quan tửi an ninh quửc gia. Vử thửc chửt nó rử tử lửng lửo. Tỏi cỏn nhử tử khi du hửc ử Mử, dù là đửi thử Eisenhower, Kennedy hay Johnson, mửi khi truyửn hình chiửu nhửng biửn cử ngoửi giao quan trửng vửo phửn tin bửi chiửu thì đửu thửy Ngoửi trửng hoửc Tửng trửng quửc phỏng lên trửng bày. Bửy giử đửc Nixon ửng hử, Kissinger sử p xử p lửi đử nó trử thành mửt công cử tửp trung quyửn hửnh.

Guửng máy NSC đửc sử lửi thì giửng nhử cái máy sửng lửc, mửi hử sử phửi qua đửy thì mửi tửi đửc bửn giửy Tửng thửng. Ba cử quan Ngoửi giao, Quửc phỏng, CIA có trách nhiửm phửi nửp cho NSC các đử nghử vử nhửng giửi phấp đửc cỏn nhửc kử lửng. Đửa theo đử, nhửn viẻn làm viửc tửi NSC phửi trửng bày cho Tửng thửng nhửng lửa chửn và hửu quử vử mửi giửi phấp và cho tửng vửn đử.

Sử sử p xử p lửi NSC cho phép Kissinger đứng hai vai tử: mửt là ngửi đửu hửp, tửp trung các phửn tích, đử nghử cửa các bử vử lửnh vửc an ninh; hai là làm cử vửn cho Tửng thửng vử ngoửi giao. Là ngửi đửu hửp, ông có quyửn sửng lửc, thửu tóm các đử nghử. Quyửn sửng lửc là quyửn vử cũng quan trửng. Nhửng đửm gì mửnh khỏng thửch hay khỏng đửng ý thì có thử làm nhử đử, giửm tửm quan trửng cửa nó xuửng, hay chử nửi phửt qua thửi.

Nử hửng cửa cử vửn cũng lửi hửi. Có nử a lý rử rửu: nửi đửy nử a lý cũng đứng hay vửi nử a lý cũng đứng, kiửu nào cũng đửc. Miửn là gửn kử Tửng thửng. Bử Ngoửi giao đử hửt sửc bửt mửn, cho rửng Kissinger đử đửc quyửn hoỏ lửnh vửc ngoửi giao, nửm trửn vửn quyửn hửn đửn nửi mửt bử lửn vửi 12 ngửn nhửn viẻn, mà chử cỏn vai tử sử p xử p giửy tử, hử sử. Nghử sĩ Stuart Symington cỏn bửn thửm rửng "Kissinger đử thửc sử là Ngoửi trửng, trử cái tên đử thửi" (18).

Tửi nghử ông Phử tá

Ngoài tài ba vđ chính trđ, ông Kissinger lđi có tài hùng biễn, rđt khéo chđi chđ đđ nói quanh co. Chúng tôi còn nhđ có đđ c mđt bài báo (mà không nhđ xuđt xđ tđ đđu) nói vđ đđi m này và cho là Kissinger có nghđ thuđt "làm sao không nói sđ thđ c mà lđi không là nói đđi" ("how not to tell the truth with- but really lying"). Ông H. R. Haldeman, Đệng lý Văn phòng cho Tđng thđng Nixon kđ lđi mđt câu chuyễn khôi hài vđ tài cđ a Kissinger. Hđi tháng 12, 1972, chính Kissinger là ngđđi đđ nghđ Nixon cho ném bom Bđc Việ t vì ông đã tuyên bđ "hoà mình đđng trong tđm tay" (peace is at hand) hai tháng trđđ c đđy mà bđy giđ theo nhđ ông nói, Hà Nđi đã bđi đđ c. Thđ mà làm sao nhà báo James Reston lđi việ t trên tđ New York Times trái ngđđ c lđi. "Không thđy Kissinger nói gì công khai vđ vđ thđ bom Bđc Việ t cđ, mđt hành đđng mà không hđ nghi gì là chính ông ta đã phđn đđi". Nixon phđn nđ, chđ thđ Haldeman tìm hiđu xem "Henry làm cái trò gì vđy" (find out what the hell Henry s doing").

Khi Haldeman hđi, Kissinger đã chđi phđt là ông đã chđng nói vđi "bđt cđ ai" vđ vđ thđ bom. Ông quđ quyđt: "Tôi không cho ông Reston cuđ c phđng vđn nào cđ. Sau đó Haldeman cho đđi u tra kđ lđđng và thđy rõ ràng là Kissinger đã nói chuyễn vđi Reston. Quay lđi cđt vđn ông ta, Haldeman hđi: "Ông nói vđi chúng tôi là ông đã không cho Reston cuđ c phđng vđn nào cđ thđ mà thđ c sđ ông đã nói hđt vđi ông này!"

"Đúng, nhđng đó chđ là qua đđi n thođi", - Kissinger trđ lđi.

Haldeman bình luđn:

"Vâng, chđ qua đđi n thođi thôi (chđ đđu có gđp mà phđng vđn).

"Bđt cđ hđ c giđ nào muđn xem nhà ngođi giao Henry giđi đđn thđ nào thì nên phđng vđn tđt cđ nhđng ngđđi đã làm việ c vđi ông ta tđi Toà Bđch Ôc" (19).

Cđ xem cách ông chđi chđ trong các vđn bđn, cách đđi đđp, biễn luđn, tđ nhđng cuđ c thđđng thuyđt tđi hđi ký hay hđp báo, ta cũng thđy rõ cái tài năng này. Sau đây là vài thí đđ. Nhđ sđ thuđt lđi trong Chửng 11, vđ cuđ c hđp báo cđ a Kissinger sau Hiđp đđ nh Paris:

Hđi: Có nghđ đđnh thđ nào (protocols) đã đđđ c thođ thuđn (vđi Miễn Nam) không?

Đáp: Không có sđ thông cđm (understanding) bí mđt nào hđt.

Đúng, Kissinger chđ chđi đđ là không có sđ thông cđm, hiđu ngđm nào chđ đđu có chđi là không có nghđ đđnh thđ?

Câu chuyễn khác. Có lđn Tđng trđđng quđ c phòng Melvin Laird (ngđđi đđi u khiễn chđđng trình "Việ t nam hoá" thđi Nixon) khi đđđ c chúng tôi hđi vđ chuyễn ông không biệ t gì đđn nhđng mđt thđ cđ a Tđng thđng Nixon gđi Tđng thđng Thiđu, ông Laird trđ lđi: "Có lđn tôi hđi ông Kissinger tđi sao không đđa cho tôi xem mđy lá thđ đó, thì ông ta trđ lđi "đđ, đó chđ là mđt vđ qua lđi giđ a Tđđng Haig và Tđng thđng Thiđu". Tđđng Haig có lui tđi Dinh Đđ c lđp đđ trao đđi qua lđi vđi ông Thiđu, nhđng thđ c ra ông chđ là ngđđi đđa nhđng bđc thđ do Kissinger thđ o cho Nixon mà thôi. Rđi đây tôi nhđ tđi câu chuyễn n tiđu lâm mà ta đđu đã nghe lúc còn nhđ, vđ cđu bé láu lđnh. Có cđu hđ c trò đđnh rđm trong lđp hđc. Thđy đđ hđi:

- Chi kêu đó bay?
- Lđy thày cóc kêu.
- Cóc kêu sao thđi?
- Lđy thày cóc chđt,
- Cóc chđt sao kêu?
- Lđy thày hai con".

Mđt biệ t tài khác cđ a Kissinger có tính cách quyđn rđ: đó là luôn luôn nói vđi đđi tác cđ a mình trong các cuđ c thđđng lđđng rđng chđ mình ông mđi là ngđđi đđng vđ phđa hđ. Tđng thđng Thiđu cũng nhđ Ngođi trđđng Trđn vđn Lđm thđđng hay nói chuyễn vđ đđi m này. đ Paris, theo Đđi sđ Phđm Đđng Lâm, Kissinger lúc nào cũng muđn chđng tđ ông là ngđđi đđng hđ VNCH

mở nh nhút trong Chính phủ Nixon. Ký giả Matti Golan trong cuốn "The Secret Conversations of Henry Kissinger" (Nhửng đửi thoửi bí mửt của Henry Kissinger) còn nhử nhử in rửt rõ vử đửc tính quyễn rử này của Kissinger trong mửt lửn cuốn thửng thuyế t vửi Do Thái và các nửc trong khửi đử Rửp. Ông luôn nói vửi lãnh đửo Do Thái rửng chử có ông mửi là Đửng minh, là bửn của hử đử Washington (20).

Đửn thửng đửc mã

Khi ra tranh cử, Nixon hử a là sử giử quyế t chiế n tranh Viế t nam trong danh đử. Kissinger biế t bửn tính của ông Nixon cũng rửt là thửc tử "realpolitik", đử t nửng quyễn lửi chử không phửi là luân lý, ý thửc hử, hay đửo đửc. Bửi vửy ông bám chửt vào đử đử thuyế t phửc Nixon cho ông làm sao thì làm, miễn có kử t quử là đử đửc. Nixon đửng ý. Và trên thửc tử đử trao toàn quyễn giử quyế t chiế n tranh Viế t nam cho ông.

Trong cuốn sách nửi tiễng "A World Restored" (Mử t thử giử đử đửc phửc hửi), mử t tửp nghiễn cứu vử Metternich lúc còn đử Harvard, Kissinger có viế t: "Chính khách phửi hành đửng nhử thử là trửc giác của mình đử là kinh nghiễ m, nhử thử là khát vửng của mình đử là chân lý rửi" (21).

Metternich là mử t Hoàng tử ngử đửi Áo, đử cùng vửi Lord Castlereagh (Ngoửi trửng Anh) giúp sửp xửp lửi trử tử đử Âu châu (Hửi nghiễ Vienna (1814-1815) sau khi Napoleon bửi trửn đử Nga vào mùa đửng 1812. Hai ngử đửi này, đử không ngửn ngửi dùng mửi đửn phép và làm mửi viửc trong vòng bí mửt đử đử đửc đửc đửc. Tôi nghĩ lửp luễ n nhử thử này thì không đửn. Trong thửi hiễ n đửi, nử u nhửng chính trử gia của các cửng quửc, nử m quyễn hành trong tay, mà lửi quá đử kiêu, làm mửi viửc trong vòng bí mửt, và nghĩ rửng "nhửng khát vửng của mình đử là chân lý rửi" thì thử t là nguy hiễ m cho thử giửi!

Đửn thửng đửc mã là bửn tính của Kissinger và ông rửt tử hào vử đửi m đử. Trong mử t cuốn phửng vửn vửi nử ký giả ngử đửi Ý, bà Oriana Fallaci, ông giửi thích rửng sử đử ông có sửc mửnh là nhử đử lửi hành đửng mử t mình: "Đử m chính là lúc nào tôi cũng hành đửng mử t mình. Ngử đửi Mử thích cái đử vô cùng. Ngử đửi Mử thích hình đử nhử mử t gử chửn bử đửn đử u mử t toán di dân, mử t mình trên lửng ngử a, đử đử, thửng thửng tiễ n vào mử t tử nhử đử, mử t thử xử; chử mình vửi ngử a thửi, không có gì khác. Có thử là không có cử sủng nử a, là vì gử ta không cửn bửn. Gử chử hành đửng bửng cách là đử đửng chử, vào đửng lúc, thử thửi. Nói gử nử hửn, gử là mử t cao bửi (Westem)"(22).

Chửc ông muễ n nói tửi cuốn phim "High Noon", có chú cao bửi cửi ngử a, lửng thửng đử mử t mình vào giử a phử mà ai cũng hửi sử. Giử đửy, ông muễ n mử t mình mử t ngử a đử đử a Hoa kử ra khửi Viế t nam. Chử đửng ngửi vử t đửi vửi ông là bử Ngoửi giao. Vì vửy, không biế t ông thuyế t phửc thử nào mà Nixon đử gử t phử t Ngoửi trửng William Rogers ra ngoài. Trong cuốn hửi ký "Nhửng năm bửn đửng" (Years of Upheaval), Kissinger viế t: "Tửng thửng Nixon đửi hửi là tử tử nhửng sáng kiễ n ngoửi giao quan trửng đử u phửi phát xuế t tử Bử chửc; ông ta đử loửi trử bử Ngoửi giao và Ngoửi trửng, ông William P. Rogers ra khửi nhửng quyế t đử nhử chử chử t mử t cách liên tửc và đửi khi còn có lính cách hử nhửc" (23).

Đử y đử đửc bử Ngoửi giao ra là hử t bử vử đửng vử bửn cửi, bử t đửng ý kiễ n, thử tửc rử đử m rử, quan liêu. Tử đử, Kissinger lửi có thử sửp xửp mửi chuyễ n. Đử là mử t cung cách thử t lửng! Nó rử t "un-american", không Mử chút nào. đử trong mử t nửn đửn chử, tính chử t "minh bử ch" (transparency) là đử u cửn thiế t. Cái gì không trong sáng thì không thử kéo dài đử đửc lâu. không có tính cách bửn vửng (sustainability). Ngoài ra, chính sách hay lửp trử đử đử u đửi hửi phửi có "consensus", sử đửng thuễ n của sử đửng. Muễ n vửy, phửi ngửi lửi bửn bửc. Ba cái đử u phửi to hửn mử t cái. Tử quửn trử mử t công ty tửi mử t hửi, mử t nhà thử, mử t trửng tiễ u hửc, bao giử cũng có nhửng bửi mứt tinh đử bửn cửi, bử phiử u, lử y quyế t đử nh. Làm sao mử t chuyễ n đửi sử quửc gia, có tửi bửn Tửng thửng Mử đửnh vào mà Kissinger lửi đửi giửi quyế t mử t mình? đử y thử mà

Chile, Bangladesh, Santiago, Nicosia và East Timor (27).

Đi về Miền Nam, có thể là ông đã hỏi họ nên năm năm sau ngày Miền Nam sụp đổ, vào đầu năm 1980, ông có viết một thư riêng cho Tổng thống Thiệu (xem cuốn chương II và Phần I c E): "Tôi không trông đợi sự thuyết phục của Ngài. Ít nhất tôi có thể cố gắng xin Ngài tin tưởng lòng họ và kính trọng họ còn cả tôi".

Chú thích

- (1) Marvin Kalb and Bernard Kalb, Kissinger, trang 42.
- (2) Marvin Kalb and Bernard Kalb, Kissinger, trang 42-46.
- (3) Marvin Kalb and Bernard Kalb, Kissinger, trang 49.
- (4) Richard Nixon, Memoiry, trang 340; về cuốn Nuclear Weapons and Foreign Policy, nên đọc thêm: Warren G. Nutter, Kissinger Grand Design, trang 43-48.
- (5) Anna Chennault, do Seymour Hersh trích dẫn trong The price of power, trang 22.
- (6) Richard Nixon, Memoiry, trang 324.
- (7) Seymour Hersh, trích dẫn trong The price of power, trang 20.
- (8) Seymour Hersh, trích dẫn trong The price of power, trang 13.
- (9) Richard Nixon, Memoiry, xem Hersh, trích dẫn trong The price of power, trang 24.
- (10) Henry Kissinger, The White House years, trang 437.
- (11) Marvin Kalb and Bernard Kalb, trang 86.
- (12) Marvin Kalb and Bernard Kalb, trang 29. 25-26
- (13) Richard Nixon, Memoiry, trang 340.
- (14) Marvin Kalb and Bernard Kalb, Kissinger, trang 29.
- (15) Seymour Hersh, trích dẫn trong The price of power, trang 21
- (16) Seymour Hersh, trích dẫn trong The price of power, trang 14.
- (17) Seymour Hersh, trích dẫn trong The price of power, trang 35.
- (18). Seymour Hersh, trích dẫn trong The price of power, trang 481.
- (19) H.R. Haldeman, The End of power, trang 143.
- (20) Matti Golan, The Secret Conversations of Henry Kissinger
- (21) Henry Kissinger, A World Restored, trang 329.
- (22) Oriana Fallaci, Interview With History, trang 40-41.
- (23) Henry Kissinger, A World Restored, trang 414.
- (24) TIME (Magazine), "The Dilficulty of being Henry Kissinger" (The Nation), 21 tháng 4, 1975.
- (25) Richard Nixon, Memoiry, trang 391.
- (26) Richard Nixon, Memoiry, trang 394.
- (27) Bạn đọc có thể vào Internet/google để tìm đọc về cuốn này.

hết: Phần I - Chương 2, xem tiếp: [Phần I - Chương 3](#)